

Nimitysuutisia

Aija Leiponen ETLA:sta siirtyy elokuun alusta toistaiseksi Yhdysvaltoihin Cornellin yliopistoon (Department of Applied Economics and Management) hoitamaan apulaisprofessorin tehtäviä. Aijan toimenkuva on opettaa ja tutkia teknologian johtamiseen ja talouteen liittyviä asioita. KTT *Ari Hyytinen* on nimitetty 1.6.2001 lähtien tutkimuspäälliköksi Etlatie-toon.

Suomen Pankissa *Antti Suvanto* on nimitetty kansantalouden osaston osastopäälliköksi 1.5.2001 lähtien.

Valtiovarainministeriössä Tukholman yliopistosta valmistunut *Kati Jussila* toimii *Harri Käbkösen* sijaisena VM:n ennusteryhmässä. Ekonomi *Perttu Tuomi* on siirtynyt kansantalousosastolta rahoitusmarkkinaosastolle finanssisihteeriksi. Kauppatieteiden maisteri *Meri Obstbaum* on nimitetty VM:n kansantalousosastolla pysyvästi finanssisihteerin virkaan 1.6.2001 lukien. VTT *Markus Sovala* on nimetty EU:n talouspoliittisen komitean jäseneksi. Muina suomalaisjäseninä komiteassa jatkavat VM:n *Ilkka Kajaste* ja *Kari Varis* sekä Suomen Pankista *Antti Suvanto*. VTK *Outi Slotboom* on siirtynyt äitiysloman jälkeen komissaari *Erkki Liikasen* kabinetista komission yritystoiminnan pääosaston ekonomistiksi.

Helsingin yliopistolla nimitettiin kansantaloustieteen assistentin virkoihin 1.8.2001 alkaen seuraavaksi viisivuotiskaudeksi *Marko Taipale*, *Toni Nordlund*, *Topi Miettinen* sekä *Heikki Pursiainen*. Pursiaisen assistenttuurin painopistealue on ekonometria. Kansantaloustieteen yliopistonlehtorin määräaikaiseen virkaan 1.8.2001 alkavaksi viisivuotiskaudeksi opetusalanana soveltava ekonometria nimitettiin *Mika Linden* ja yliopistonlehtorin virkaan opetusalanana soveltava mikrotaloudellinen tutkimus *Ulla Lehmi-joki*. *Mika Linden* hoitaa kuitenkin tulevan lukuvuoden professori *Klaus Kultin* viransijaisuutta, joten *Pekka Pere* hoitaa hänen virkaansa. *Anne Mikkola* nimitettiin vs. professoriksi kansainvälisen talouden professorin virkasuhteeseen ajalle 1.8.2001–31.7.2005.

Kansantaloustieteeseen uusi professuuri

Jyväskylään yliopiston taloustieteiden tiedekuntaan perustettiin 1.1.2001 uusi kansantaloustieteen professuuri kahden aiemman professuurin lisäksi. Uuden viran alaksi on määriteltä kansantaloustiede, erityisesti rahoitus. Virkaan etsitään joko rahoitukseen, rahoitusriskeihin tai kansainväliseen rahatalouteen eri-

koistunutta, empiiriseen tutkimukseen suuntautunutta taloustieteilijää. Viran hakuaika päättyi 26.5. ja sitä haki yhteensä 9 henkilöä. Virka pyritään täyttämään syksyn 2001 aikana.

Helsingin yliopiston alumnit kokoontuivat

Helsingin yliopiston kansantaloustieteestä valmistuneet alumnit kokoontuivat vapunaattona Porthaniassa. Tilaisuuden aluksi laitoksen esimies professori *Vesa Kanninen* toivotti osallistujat, joita oli lähes 200 henkeä, tervetulleiksi ja loi katsauksen laitoksen profiiliin ja tieteenalaan. Aamupäivän ohjelmassa komissaari Erkki Liikanen ja toimitusjohtaja, Professori Emeritus, *Pertti Kukkonen* pitivät esitelmät, jonka jälkeen nautittiin vappusimasta.

Helsingin yliopiston kansantaloustieteen laitos halusi näin luoda uusia yhteyksiä laitoksen entisiin opiskelijoihin. Nykyiset alumnit toimivat yhteiskunnan monissa tehtävissä asiantuntijoina ja heillä on näkemystä myös entisen opinahjonsa ja henkisen kehtonsa kehittämisestä. Samalla tilaisuudessa tapasivat monet entiset opiskelutoverit toisiaan. Tunnelma olikin varsin leppoisa ja tilaisuus kaikin puolin onnistunut.

Vaikka kutsu tilaisuudesta pyrittiin lähettämään jokaiselle laitokselta valmistuneelle maille, lisensiaatille ja tohtorille, on kirje varmasti jäänyt monelle tulematta. Niitä, jotka unohtuivat postituslistalta, mutta haluavat jatkossa alumnipostia, pyydetään lähettämään yhteystietonsa sähköpostilla osoitteeseen paivi.leskinen@helsinki.fi, tai kirjeitse suoraan laitokselle Kansantaloustieteen laitos, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO.

Siirtymätalouksien tutkimuslaitos kymmenen vuotta

Suomen Pankin Siirtymätalouksien tutkimuslaitos (BOFIT) vietti kymmenvuotisjuhliiaan toukokuun kolmantena 2001. Syntymäpäivän valinta perustui osittain Idäntalouksien yksikön perustamiseen, joka varsinaisesti aloitti kuitenkin toimintansa vasta syyskuussa 1991. Valmistelut olivat kuitenkin pitkällä jo keväällä.

Taustalla oli vuosikymmeninen tavaravaihtopöytäkirjojen ja clearing-maksujärjestelmän aika. Tilinpidosta ja rahoitusneuvotteluista Suomen ja Neuvostoliiton välisessä kaupassa vastannut keskuspankki oli tarvinnut tähän erityistä idänkaupan osastoa. Ajan myötä, varsinkin kun öljyn, keskeisen kauppatavaran hinta alkoi heilua ja kauppataaseen ennustaminen vaikeutua, idänkaupan osastoon alettiin osastopäällikkö *Kari Holopaisen* johdolla kehittää myös neuvostotalouden analyysin osaamista. Lopulta, 1990-luvun alkuun tultaessa oli ainakin keskuspankille selvää, että clearingkaupan aika oli loppumassa. Aivan yhtä selvää oli, että neuvostotaloudessa ja -yhteiskunnassa oli tapahtumassa suuria muutoksia. Kansallinen etu vaati, että niitä piti seurata ja analysoida mahdollisimman tarkkaan. Suomessa ei ollut järjestettyä Neuvostoliiton tutkimusta eikä lamaan syöksyvässä taloudessa helposti löytyisi rahoitusta sille. Kysymys oli yksinkertainen: joko Suomen Pankki rahoittaisi tällaista tutkimusta tai sitä ei olisi lainkaan. Oli myös tärkeää, että keskuspankki tarjoaisi politiikan tuulilta riippumattoman toimintaympäristön.

Idänkaupan osasto muutettiin idäntalouksien yksiköksi vuonna 1991. Alunperin keskeinen tehtävä oli seurata ja analysoida taloudellista muutosta ja talouspolitiikkaa Venäjällä ja Baltian maissa. Vuosien myötä, *Kari Pekosen* joh-

dolla, laitoksen tutkimuksellinen ote vahvistui. Myöhempi nimen muutos siirtymätalouksien tutkimuslaitokseksi kuvastaa tätä laitoksen keskeistä kehittämistavoitetta. Varsinkin kansainvälisissä yhteyksissä käytetään nimeä BOFIT, *Bank of Finland Institute for Economies in Transition*. Viime vuodet laitosta on johtanut VTT Pekka Sutela. Laitoksen oma vahvuus on kuusitoista henkilöä, joista kymmenkunta on tutkijoita. Lisäksi laitoksessa työskentelee vuosittain keskimäärin kaksi vierailevaa tutkijaa.

BOFIT on kansainvälisesti jokseenkin ainutlaatuinen laitos. Seuranta on edelleen yksi sen kulmakivistä. Laitos julkaisee suomen- ja englanninkielistä Idäntalouksien viikko (Russian and Baltic Economies – The Week in Review) -katsausta jo kymmenettä vuotta. Muut katsaukset ovat vain englanninkielisiä, ja levikistäänkin valtaosa on ulkomailla. The Russian Economy – The Month in Review ja The Baltic Economies – The Quarter in Review ovat myös vakiinnuttaneet hyvin asemansa. Elektronisesti postitettujen seurantajulkaisujen tilaajia on 1000–2000 kappaletta ja monella vastaanottajalla on merkittäväkin jälkilevikki.

Siirtymätalouksien tutkimuslaitoksen seurannalla on kolme merkittävää kilpailuetua esimerkiksi investointipankkien katsauksiin verrattuna. Julkaisut ovat riippumattomia ilman minkäänlaista kaupallista tai poliittista tavoitetta. Lisäksi ne ovat analyttisiä ja kaikkien saatavilla ilmaiseksi. Useimmat vastaanottajat tilaavat julkaisut, mutta useat sadat hakevat ne BOFIT:n kotisivulta (www.bof.fi/bofit).

Tutkimuksen painopiste on soveltavassa makrotaloustieteessä, varsinkin rahoitus- ja valuuttakysymyksissä. Laitoksen Discussion Papers -sarjassa ilmestyy vuosittain viitisentoista paperia. Vierailevien tutkijoiden ohjelmassa jaetaan kilpailun perusteella vuosittain kahden

henkilövuoden kiintiö yleensä 2–6 kuukauden jaksoina. Vierailijoita on ollut niin kohdemaista, Suomesta kuin kolmansistakin maista.

Tutkimus ja seuranta tukevat hyvin toisiaan. Useimmat tutkijat osallistuvat molempiin. Molemmat tarvitsevat perustakseen toimivan tietopalvelun. Lähinnä laitoksen sisäisiä tarpeita palveleva tietopalvelu onkin kansainvälisestikin kehittyneellä tasolla. Tiedon saatavuus varsinkin Venäjistä on mullistunut täysin.

Eurojärjestelmässä ei yleisesti ottaen ole muodollista työnjakoa euroalueen ulkopuolisen maailman analyysille. Suomen Pankki on kuitenkin ainoa siihen kuuluva keskuspankki, jolla on kehittynyt Venäjän ja Baltian analyysi. Tutkimus ja sen osana siirtymätalouksien tutkimus on määritelty yhdeksi Suomen pankin strategisista vahvuuksista eurojärjestelmässä. Käsitys siitä, että suomalaisilla on erityistä asiantuntemusta alalla, on vahva. Senkin vuoksi Siirtymätalouksien tutkimuslaitos paitsi palvelee pankin omia tiedontarpeita, on yhteistyössä myös eri ministeriöiden ja muiden viranomaisten kanssa tiedon hankkimisessa ja jalostamisessa. Vaikka BOFIT ei tee tilaustutkimusta, sen tutkijat esimerkiksi pitävät vuosittain kolminumeroisen määrän esitelmiä ja alustuksia elinkeinoelämälle, kansalaisyhteiskunnalle ja tiedotusvälineille. Myös yhteydet alan kansainväliseen ja kansalliseen akateemiseen tutkimukseen ovat läheiset.

Voidaan kuvitella, että ajan myötä nykyiset siirtymätaloudet pystyvät itse tuottamaan relevanttia, saatavilla olevaa ja luotettavaa tietoa itsestään nykyistä paremmin. Silti tarve suomalaiseseen, eurooppalaiseen ja keskuspankinäkökulmaan säilyy. Siirtymätalouksien tutkimuslaitos kutsuu jo nyt kaikki kiinnostuneet 20-vuotisjuhlaansa. Ajasta ja paikasta ilmoitetaan myöhemmin.

RAKAsta tutkimuksen huippuyksikkö

Suomen Akatemia valitsi 12. kesäkuuta 16 uutta kansallista tutkimuksen huippuyksikköä vuosille 2002–2007. Yksi valituista oli akatemiaprofessori *Seppo Honkapohjan* johtama Talouden rakenteet ja kasvu Helsingin yliopistosta.

Huippuyksikköohjelma on avoin kaikille tieteenaloille. Ensisijainen valintakriteeri on yksikössä suoritettavan tutkimuksen tieteellinen laatu. Biotieteet ovat hyvin edustettuina nyt valituissa yksiköissä. Huippuyksikön arviointiperusteena ovat sen tieteelliset ansiot,

tutkimus- ja toimintasuunnitelma, tutkimusympäristö ja menestys tutkijankoulutuksessa. Tieteenalakohtaisia kiintiöitä ei ole.

Valituista huippuyksiköistä Helsingin yliopisto on mukana 11:ssä ja Teknillinen korkeakoulu neljässä. Turussa Åbo Akademiassa toimii yksi yksikkö ja Turun yliopisto on mukana kahdessa huippuyksikössä. Kuopioon sijoittuu kaksi huippuyksikköä, yksi Kuopion yliopistoon ja yksi Kansanterveyslaitokselle. Lisäksi Kuopio jakaa yhden huippuyksikön Helsingin yliopiston ja Ilmatieteen laitoksen kanssa. Tampere, Jyväskylä ja Oulu ovat kukin mukana yhdessä huippuyksikössä. □